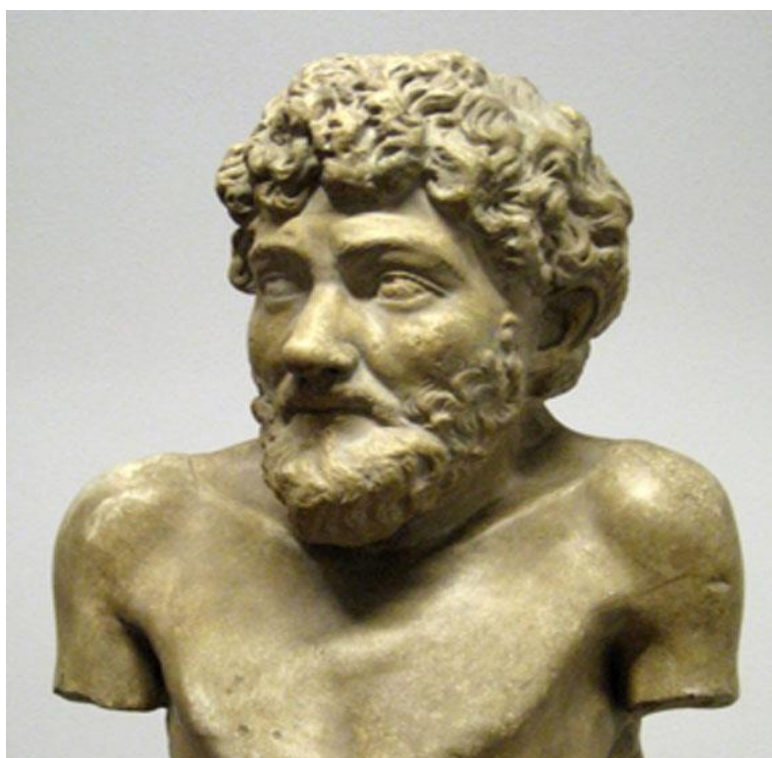

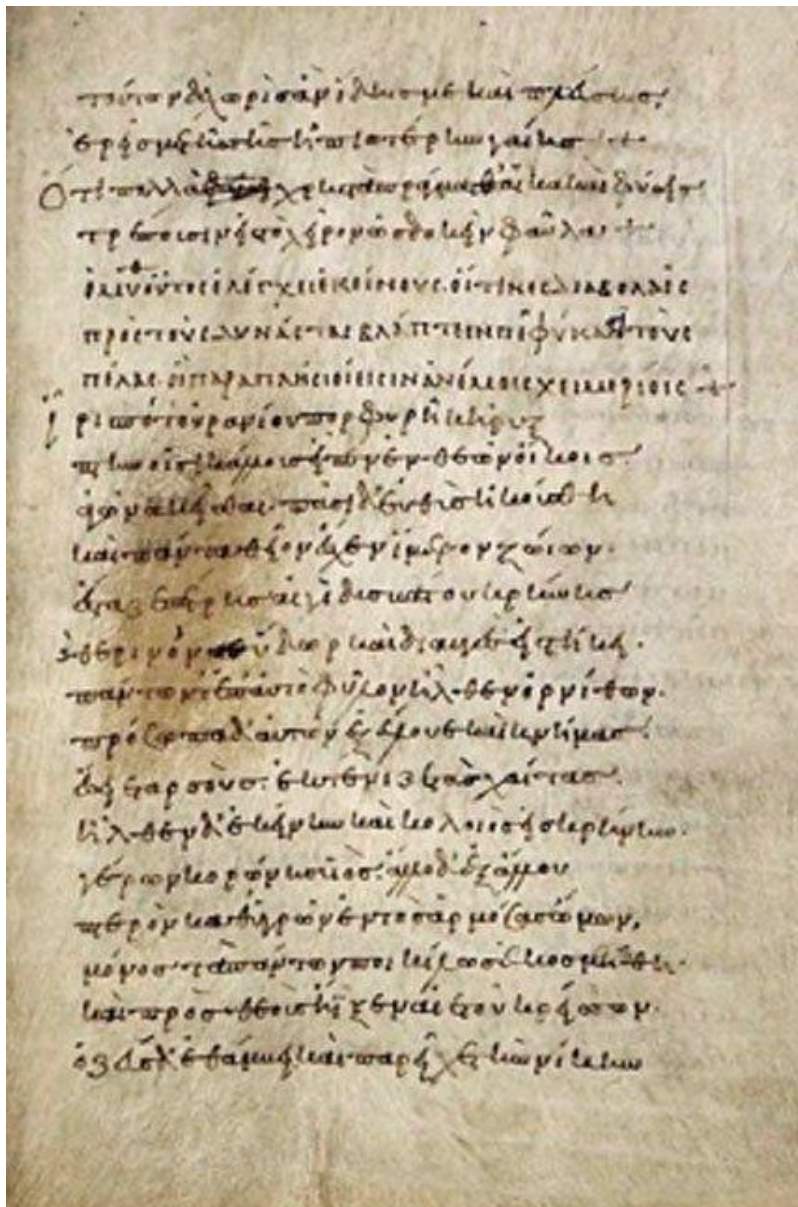
ШКОЛСКА 2021/22. ГОДИНА

Школска година 2021/22. је била година пројекта **T.A.L.E.S.** – **Teaching About Life and Emotional Skills.** У првој години реализације пројекта обрадили смо српску народну бајку „Чардак ни на небу ни на земљи“, ова година је посвећена Езоповим баснама. Поуке које носе басне, а које нису упућене само млађем узрасту, и данас имају своју тежину и значење. То су поруке које нам стижу из 6. века пре нове ере и само нам доказују да се људски карактер није много променио, упркос вековима који нас раздвајају. Читајући Езопа, откривамо животне истине и преиспитујемо и сопствене вредности. Од октобра 2021. године млађа смена је по разредима радила Езопове басне, тако да су сви имали прилику да открију изузетност ове врсте књижевности. Школска библиотекарка је одржала час у сваком разреду и представила по једну Езопову басну. О баснама смо разговарали, анализирали их, илустровали и урадили у пластелину. Успешност ових часова види се кроз радове ученика, они су доказ остварене сарадње школског библиотекара са учитељима, а школска библиотека је потврдила свој значај у едуковању најмлађих.

Езоп (*Αἴσωπος*, грч.)

Езоп (*Αἴσωπος*, грч.) је рођен у току 6. века пре нове ере, као што је речено, а о његовом имену и пореклу су расправљали грчки историчари, као што су: Аристотел, Калимах, Максим Тирски, Плутар, Херодот. Свако од њих је имао свој приступ и став о Езоповом животу. Неколико чињеница се поклапа код свих, тако да на основу њих можемо имати основне податке о Езоповом животу. Већина историчара се слаже да је рођен као изразито ружан човек и као роб. Захваљујући својој надарености за писање добија слободу. Приписано му је ауторство за више од 725 басни, тако да је Езопов допринос књижевности неприкосновен. Својим баснама Езоп је постао део културног наслеђа света. Међутим, чињеница око које не могу да се сложе јесте место његовог рођења, тиме се доводило у сумњу и само његово постојање. Места рођења која се најчешће помињу су: Самос, Лидија, Тракија, Фригија и Сардис. Много векова након Езопа, његове басне ће се ширити светом. Оне су преписиване, превођене, тумачене под различитим друштвено-политичким околностима. Тако су дошле и до наше земље и неприметно ушле и у нашу народну књижевност.

Езопова басна – грчки рукопис неколико векова после Езопа

Одељење 1/1 – Весна Бољановић

ЦВРЧАК И МРАВИ

У зимско доба мрави су сушили жито које је било од влаге набрекло. Дође гладан цврчак и стаде од њих тражити хране. Мрави му тада рекоше: „Зашто лети ниси скупао храну?“ Он им рече: „Нисам имао времена јер сам свирао и певао.“ Насмејавши се, они му рекоше: „Ако си тада свирао, онда сада у зиму заиграј!“

Поука: Ко ради не боји се глади.

Одељење 1/2 – Бојана Јањанин

МАГАРАЦ У ЛАВЉОЈ КОЖИ

Магарац навуче лављу кожу и поче обилазити животиње и плашити их. Кад је спазио лисицу, покушао је и њу преплашити. Лисица му тада рече:

- Добро знај да бих се и ја преплашила, само да те нисам чула како се поносиш.

Поука: Тако се и неки необразовани људи својим охолим понашањем праве да су нешто, али их открива њихова брбљивост.

необразовани – нешколовани, неуки

охолим – надменим, уображеним

брбљивост – причљивост

https://youtu.be/nkcz2Px_xiI

Одељење 1/3 – Горанка Дерета

МАЧАК И КОКОШКЕ

Чује мачак да на неком имању побољевају кокошке. Преруши се у лекара и дође тамо. Заустави се пред имањем и почне кокошке питати како су. Оне му одговорише:

- Добро, само ако ти одеш.

Тако се и зли људи не могу пред паметнима прикрити, ма како се претварали да су добри.

Одељење 1/4 - Биљана Поповић

ЛИСИЦА И РОДА

Лисица је одлучила да се нашали са својом пријатељицом родом. Позвала ју је на ручак и изнела пред њу неку ретку супу у плитком тањиру. Такав ручак се могао само полизати, а рода није могла ни кап да ухвати кљуном. Лисица се претварала да јој је јако жао што се роди није допао ручак, па се гладна вратила кући. Следећег дана лисица је била родин гост. Задовољна и нестрпљива, пожурила је родиној кући јер је била гладна. Кад је стигла, са ужасом је приметила да је ручак послужен у дубоким ћуповима, са врло тесним грлићем, из којих је рода врло лако јела. Лисица није дохватила ни мрвицу укусног јела и отишла је кући гладна. А онда је рекла сама себи: Заправо немам право да се жалим. Рода ми је само вратила мило за драго.

<https://youtu.be/4DFsfw-qQ3E>

Одељење 2/1 – Драгана Ђурић

ЛИСИЦА И ГРОЖЂЕ

Шетајући једном, гладна лисица угледа грождје на једној високој лози. Покушавала је да га дохвати на разне начине. И пропињала се и скакала је, али никако није могла да га дохвати. Онда се љутито окрену и оде говорећи: „То грождје ништа не ваља. Још је кисело! Трну зуби од њега.“

Поука: Ако нешто не можемо да остваримо морамо да се питамо да ли је до нас. Понекад ми сами нисмо способни да нешто урадимо и постигнемо. Зато, не треба тражити изговор да то оправдамо. Људи понекад не могу да постигну успех због своје неспособности, а неће то да признају.

https://youtu.be/zOZiXi_XKyg

https://youtu.be/h_qiExxsxME

Одељење 2/2 – Божица Самарџија Вукадиновић

ЛАВ И МИШ

Док је лав спавао, претрчи преко њега миш. Лав се пробуди, ухвати га и хтеде да га поједе. Миш зацвиле и замоли га да га не поједе. Он рече лаву:

- Молим те, поштеди ме, а ја ћу ти се кад тад одужити.

Лав се насмеја и пусти га.

И заиста, после неког времена лав се нађе у невољи. Ловци који су га дуго прогањали ухвате га у велику мрежу. Кад је лав остао свезан о неко дрво, ухваћен ужетом које су ловци поставили, миш га тада зачује где беспомоћно стење, дође и прегризе мрежу. Лав се поново нађе на слободи, а миш му рече:

- Ти си ми се онда смејао јер ниси очекивао да ћу ти у невољи помоћи. Сада си се уверио да и слаби могу помоћи јакима.

зацвиле – зачичи, поче цвилети

поштеди ме – немој ми наудити, немој ме појести

одужити се – поступити на исти начин, узвратити услугу

прогањали су – јурили су га да би га уловили

беспомоћно - немоћно

https://youtu.be/ywVR_c8hCyU

<https://youtu.be/VQfcVtd2MOI>

Одељење 2/3 – Милена Живковић

ЛИСИЦА И ГАВРАН

Гавран је негде нашао повећи комад сира и стојећи на грани дрвета држао је чврсто сир у кљуну.

Лисица то опазиле и пошто се привукла дрвету поче да хвали гаврана:

- Ти си веома лепа птица – рече она – и имаш прекрасно перје! Нико на свету не би био тако савршен као ти, само када би умео и да певаш.
- Гаврану се није свидело да поред толике своје лепоте има и неки недостатак. Да би уверио лисицу да уме да пева, он отвори кљун и загракта.

Сир му испале из кљуна, лисица зграби плен и побеже.

- Е мој гавране – мислила је она – имаш ти и сјаја и гласа, али немаш памети.

https://youtu.be/w3U2_hwPPI

Одељење 2/5 – Јелена Шарац

ПАС С МЕСОМ

Пас је с месом у устима прелазило поток. У води спази своју сенку и помисли да је тамо други пас, који има већи комад меса. Зато испусти свој комад и баци се, да оном другом отме његово месо. Деси му се, међутим, да је остао без оба. Једног није ухватио јер га није било, а ни другог јер га је вода однела.

Поука: Боље врабац у руци него голуб на грани.

Прича згодна за лакома човека.

лаком – грамзив, похлепан

<https://youtu.be/2cDgvjOqCWE>

Одељење 3/1 – Дуња Трајковић

ЛИСИЦА И ПАНТЕР

Лисица и пантер стану се препирати око лепоте. Будући да се пантер увек хвалио шаренилом свог тела, упале му лисица у реч и рече: „Колико тек надвисујем твоју лепоту ја, која немам телесног шаренила, али зато имам лукаву памет.“

Поука: Памет је бољи „украш“ него телесна лепота.

пантер – дивља животиња из породице мачака, има жуто крзно са црним пегима

препирати се – расправљати се

надвисујем твоју лепоту – лепши сам од тебе

<https://youtu.be/CQHbbBy4ApA>

Одељење 3/3 – Катарина Павловић

КОРЊАЧА И ЗЕЦ

Зеца се ругао спорости корњачиних ногу. Корњача је била љута на зеца због тога. Она му тада рече: „Ја ћу тебе брзоноги победити.“

Он ће на то: „ Само речју, корњачо моја, то говориш. Али такмичи се, па ћеш видети. Ко ће нам победу досудити? – упитао је.

„Лисица ће бити судија“ – гласио је корњачин одговор.

Праведна и мудра лисица одреди стазу којом ће такмичари трчати. Корњача, имајући у виду своју тромост, започне храбро трку без задржавања. Зеца се пак испружи, па заспа јер је био уверен у своју победу. Када се пробудио, појурио је ка циљу, међутим, тамо га је већ чекала корњача као победник.

тромост – спорост

Поука – Ко је упоран способан је да достигне циљ. Самоувереност не значи да можемо све да остваримо. Реч не чини дела.

Многи који су по природи спори, побеђују оне који су брзи.

<https://youtu.be/ICNWLw5LLso>

Одељење 3/4 – Жана Перич

ЛИСИЦА И ГАВРАН

Гавран уграби месо и седне на неко стабло. Лисица га спази и, у жељи да се домогне меса, дође и стане га хвалити како је прилично велик и леп, говорећи да њему највише доликује да буде краљ птица, а да би, без сумње, и могао постати кад би имао још и добар глас. Гавран, желећи да јој докаже да има и добар глас, пусти месо и гласно загракће. Лисица притрчи, ухвати месо и рече:

- Мој гавране, све имаш, само још памет да нађеш.

Басна zgodna за неразумног човека.

Одељење 4/1 – Весна Вуковић

„ЧАРДАК НИ НА НЕБУ НИ НА ЗЕМЉИ“ - Српска народна бајка

Био један цар, па имао три сина и једну кћер, коју је у кафезу хранио и чувао као очи у глави. Кад ђевојка одрасте, једно вече замоли се оцу своме да јој допусти да изађе са браћом мало пред двор у шетњу, и отац јој допусти. Али тек што изађе пред двор, у један мах долети из неба змај, шчепа ђевојку између браће и однесе је у облаке. Браћа отрче брже-боље к оцу и кажу му шта је било, и рекну да би они били ради своју сестру потражити. Отац им допусти да иду да је траже, и да им свакоме по коња и остало што треба за пут, и тако они отиду.

По дугоме путовању наиђу на један чардак, који нити је на небу ни на земљи. Дошавши онђе, помисле да неће у ономе чардаку бити њихова сестра, па се одмах стану договарати како би се у њ попели, и последије дугога промишљавања и договора, договоре се да један од њих свога коња закоље, и од коже коњске да окроје опуту, па притврдивши један крај од ње за стријелу, да пусте одоздо стријелу из лука да се добро за чардак прихвати, како би се уз њу пети могли. Млађа два брата реку најстаријему да он свога коња закоље, али он не шћедне, па ни средњи не шћедне, онда најмлађи закоље свога, од коже његове окроји опуту, један крај од ње веже за стријелу, пак је пусти из лука у чардак. Кад дође да се пењу уз опуту, опет најстарији и средњи не шћедну се пети, него се попне најмлађи.

Попевши се горе, стане ићи из једне собе у другу, и тако наиђе на једну собу у којој види своју сестру ђе сједи, а змај јој метнуо главу на крило па спава, а она га биште. Она кад види брата својега, уплаши се и почне га тихо молити да бјежи док се није змај пробудио, али он не шћедне, већ узме буздован, па размахне њиме и удари змаја у главу, а змај иза сна маши се руком на оно мјесто ђе га је он ударио па рече ђевојци:

- Баш овђе ме нешто уједе.

Кад он то рекне, а царев га син још једном удари у главу, а змај опет рече ђевојци:

- Опет ме нешто овђе уједе.

Кад он и трећи пут замахне да га удари, онда му сестра руком покаже да га удари у живот, и он га удари онамо, и како га удари, змај остане на мјесту мртав, а царева га кћи стуриса крила, па притрчи брату своме, те се с њиме пољуби, па онда, узевши га за руку, стане га водити кроз све собе.

Најприје га уведе у једну собу у којој је био један вран коњ за јаслама привезан с цијелијем такумом од чистога сребра. Потом га одведе у другу собу, у којој је за јаслима стајао бијел коњ с такумом од сухога злата. Најпослије га одведе и у трећу собу ђе је за јаслима био куласт коњ и на њему такум драгијем камењем искићен. Кад прође те собе, онда га сестра одведе у једну собу у којој је ђевојка једна сједила за златнијем ђерђефом и златном жицом везла. Из те собе одведе га у другу у којој је друга ђевојка златне жице испредала. А најпослије уведе га у једну собу у којој је трећа ђевојка бисер низала, и пред њом на златној тепсији од злата квочка с пилићима бисер кљуцала.

Све ово обишавши и виђевши, врати се натраг у ону собу ђе је змај мртав лежао, па га извуче напоље и баци на земљу, а браћа кад га виде, умало их грозница не ухвати. Потом најмлађи брат спусти најприје сестру своју браћи, па онда све три ђевојке сваку с њезинијем радом, једну за другом; спуштајући ђевојке браћи, сваку је намјењивао чија ће која бити, а кад спусти трећу, и то ону с квочком и пилићима, он њу за себе намијени. Браћа његова завидећи му што је он био јунак те је сестру нашао и избавио, пресеку опуту да он не би могао сићи, па онда наиђу у пољу једно чобанче код оваца и преобуку га, и мјесто брата свога оцу поведу, а сестри својој и ђевојкама оштро заприте да никоме не кажу шта су они учинили.

Послије некога времена дозна најмлађи брат на чардаку да се браћа његова и оно чобанче онијем ђевојкама жене. Онај исти дан у који се најстарији брат вјенчавао, он узјаше на вранца, па баш кад су

сватови из цркве излазили долети међу њих, те свог брата, младожењу, удари мало буздованом у леђа да се одмах с коња праметнуо, па онда одлети опет натраг у чардак. Кад дозна да му се средњи брат жени, а он у оно исто вријеме кад су сватови из цркве изашли, долети на ђогату, те и средњега брата онако удари да се одмах с коња праметнуо, па између сватова опет одлети. На пошљетку дознавши да се чобанче његовом ђевојком жени, узјаше на кулаша, и долети у сватове баш кад су из цркве излазили, те младожењу буздованом удари у главу да је на мјесто мртав пао, а сватови онда ђипе да га ухвате, али он не шћедне ни бјежати, него остане међу њима, па се покаже да је он најмлађи царев син а не оно чобанче, и да су га браћа из зависти оставила на ономе чардаку у коме је он сестру нашао и змаја убио, а то све засвједочи и сестра и оне ђевојке. Кад цар то чује, он се наљути на своја два старија сина и оћера их одмах од себе, а њега ожени ђевојком коју је себи изабрао и остави га након себе да царује.

„ЧАРДАК НИ НА НЕБУ НИ НА ЗЕМЉИ“ - ДРАМАТИЗАЦИЈА БУГАРСКА 2022.

Одлазак у Луковит био је планирана мобилност нашег Еразмус + тима у оквиру пројекта **T.A.L.E.S. – Teaching About Life and Emotional Skills**. У току трајања посете у Бугарској, током априла, наш Еразмус + тим је имао задатак да представи једну изабрану српску народну бајку. Наша школа се још прошле године определила да то буде бајка „Чардак ни на небу ни на земљи“. То је бајка која има све елементе народне бајке, девојку принцезу, три брата, лик змаја, представљање борбе добра и зла, борба за престо. Како је наша драматизација изгледала у извођењу нашег „малог“ Еразмус+ тима, можете видети на линку:

<https://www.youtube.com/watch?v=ccySDfqDX1Q>

Како смо започели бајку „Чардак ни на небу ни на земљи“ прошле године, можете да видите на линку, који вас води у нашу књигу коју су илустровали наши ученици. Креативност деце је бескрајна, само уколико имају прави приступ и усмерење.

Одељење 4/2 – Марина Мркојевић

ЦВРЧАК И МРАВИ

У зимско су доба мрави сушили жито које је било од воде набрекло. Дође гладан цврчак и стане од њих тражити хране. Мрави тада рекоше:

- Зашто лети ниси сакупљао храну?
- Он рече: - Нисам имао времена јер сам лепо певао.

Насмејавши се они му рекоше:

- Ако си лети свирао, онда зими играј!

Поука: Басна казује да нико не сме бити немаран ни у једној ствари, да се касније не освести, али када буде касно.

Ко ради не боји се глади.

набрекло – набубрило, отекло

рекоше – рекли су

немаран – непажљив, нерадан, лењ, који неће да ради

ражалости - растужи

https://youtu.be/LK09_mjniOM

Одељење 4/3 – Зорица Бура

ЛАВ И ЛИСИЦА

Остарели лав, немоћан да храну прибавља својом снагом, схвати да му ваља то чинити по одређеном плану. Зато се повуче у пећину и почне се претварати болесним. Тако је хватао животиње које су дошле да га обиђу и хранио се њима. Кад је већ много звери појео, дође једнога дана и лисица лаву у посету. Већ на самом уласку у пећину она прозре његово лукавство. Заустави се подаље од пећине и стане га питати како се осећа. Он јој одговори: - Лоше! И када је упита за разлог зашто не улази, рече му она: - Ја бих ушла у пећину да не видим трагове многих који су ушли, а ниједнога који је изашао.

Тако и разумни људи избегавају опасности, препознајући их унапред по знаковима.

<https://youtu.be/9CH6aBdohaQ>

Одељење 4/4 – Зорана Плавшић

ЈЕЛЕН И ЛАВ

Жедан јелен дође до некога извора. Док је пио, спази у води своју сенку и стане се гиздати својим роговима гледајући њихову величину и лепоту, а на ноге се стално љутио што су танке и слабе. Док је још о томе размишљао, појави се лав и појури га. Јелен удари у бег и далеко измакне лаву. Док је равница била гола, спасавао се трком, а кад стиже на неко шумовито место, догоди се тада да му се рогови заплету у грање. И како због тога није могао да трчи, лав га ухвати. Кад је видео да ће настрадати, рече у себи: „Јадан ја! Ноге су ме спасавале, иако сам мислио да ће ме оставити на цедилу, а упропастише ме рогови, у које сам се посебно уздао.“

Не суди по изгледу.

Често се и прави пријатељи виде тек у невољи и тада схватиш у кога можеш да се уздаш.

извор – место где вода извире из земље, врело

гиздати се – китити се, правити се важан

равница – раван део земљишта, низија

оставити на цедилу – изневерити

у које сам се посебно уздао – у које сам имао поверења; на које сам се ослањао

сумња – одсуство поверења у некога или у нешто

издајница – особа која те остави у важном тренутку, особа која те напусти онда када ти је најпотребнија, открива важне податке сукобљеној страни

у које се посебно уздаш – на чију подршку рачунаш

<https://youtu.be/1RyiLKEyPdc>

<https://youtu.be/No5bzpq0yt0>

Одељење 4/5 – Татјана Јефтић

МАГАРАЦ, ЛИСИЦА И ЛАВ

Магарац и лисица склопе савез и пођу у лов. На њих се намери лав, а лисица, видећи да ће настрадати, приђе лаву и понуди му да му помогне да улови магарца под условом да јој лав обећа да њу неће напасти. Кад је лав изјавио да ће је ослободити, поведе она магарца до неке замке и он у њу упадне. Видећи да му магарац више не може побећи, лав ухвати прво лисицу, а затим нападне и магарца.

Тако често страдају они који својим друговима раде о глави.

савез – споразум о заједничкој сарадњи

раде о глави – непријатељски поступају

https://youtu.be/77_dd83128A